

Framlengs inn i framtiden

Ole André Solbakken

Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo, Lovisenberg Diakonale Sykehus

o.a.solbakken@psykologi.uio.no

Ole André Solbakken er kandidat til visepresidentvervet for fag og profesjon i Psykologforeningen.

Derfor stiller Ole André Solbakken som visepresidentkandidat.

Foto: Matt Oxman

Jeg har som kjent stilt mitt kandidatur til rådighet som ny visepresident for fag og profesjon i Psykologforeningen. Kandidat og sittende visepresident for disse områdene, Arnhild Lauveng, tar opp flere viktige momenter i sitt innlegg i Psykologtidsskriftet 11. april (Lauveng, 2025). Jeg vil her svare ut disse punkt for punkt:

1. Behov for tydeligere føringer på faglig utvikling og profesjonens utfordringer

Jeg er helt enig i at klare føringer er nødvendig, og jeg ønsker nettopp å gi foreningen en tydeligere retning og sterkere stemme i fagpolitiske spørsmål. Vi må slutte å stadig komme på etterskudd og bli tvunget til å respondere på ytre press. Mitt mål er en proaktiv tilnærming der vi setter agendaen.

2. Offentlig spesialistgodkjenning og egnethetstester for utenlandsutdannede psykologer

Helsemyndighetene utreder for tiden offentlig spesialistgodkjenning i egen regi. I tillegg er det foreslått ferdighets-/egnethetstest i stedet for lisensperiode for utenlandsutdannede som ønsker autorisasjon som psykolog i Norge. Dette er foreslåtte endringer fra myndighetene som kan gi svært negative konsekvenser for psykologene, pasientene og samfunnet. Lauveng og jeg er hjertens enig i at myndighetenes forslag til overtagelse av spesialiseringen ikke ivaretar fagets mangfold, og at sikring av klinisk kompetanse ikke ivaretas av en egnethetstest. Dette er svært alvorlige utfordringer som krever offensive løsninger. Jeg mener vi aktivt må påvirke myndighetenes prosesser og sørge for at fagets mangfold og kvalitet sikres. Vi kan ikke vente på at anbefalingene er ferdigstilt, før vi tar tydelige standpunkt og jobber for å påvirke utfallet. Det må også nevnes at det er på Lauvengs vakt disse utfordringene har fått lov til å utvikle seg. Etter mitt skjønn burde dette vært mulig å forebygge med en mer offensiv holdning på et tidligere tidspunkt.

3. Motstand mot kriteriene for godkjenning av metodeutdanninger i psykoterapispesialiseringen og sammenhengen med mitt kandidatur

Mitt kandidatur er slett ikke en kamp mot evidenskriterier (det faller åpenbart på sin egen urimelighet), men for ryddige prosesser, godt forankrede, planlagte og gjennomtenkte løsninger og mot en snever og urealistisk forståelse av evidensbegrepet. Jeg støtter med andre ord selvfølgelig krav om evidens, men mener at forståelsen av evidens må være i tråd med den faktiske forskningen på feltet, godt faglig begrunnet og i tråd med Psykologforeningens egen prinsipperklæring om evidensbasert psykologisk praksis.

4. Bevaring og utvikling av fagets bredde, også utenfor psykoterapien

Fagets bredde må ivaretas og styrkes. Jeg ønsker å løfte fram samtlige spesialiteter og understreker at min oppmerksomhet ikke er begrenset til psykoterapi og klinisk psykologi, men handler om hele psykologifeltet, inkludert forebygging, behandling og tidlig intervensjon. Som fagperson er jeg opptatt av bredden i faget vårt, og hvordan vi kan jobbe tverrfaglig for å styrke befolkningens psykiske helse. Det innebærer å også engasjere seg i hvordan vi bygger et samfunn som forebygger psykisk uhelse, og å ta tak i faktorene som bidrar til dette, herunder fattigdom, diskriminering eller utenforskap (for å nevne noe). Psykologer har fått en bred og sentral rolle i samfunnet, som vi må forvalte klokt – det innebærer også et kritisk søkelys på eget fag og egen rolle.

Samtidig bør det ikke glemmes at de fleste av Psykologforeningens medlemmer arbeider med psykoterapi som del av sitt daglige virke, og at dette er et felt som må vektlegges i foreningens arbeid.

5. Tvangslovgivning og dilemmaer rundt tvungent vern

Arbeidet som allerede er gjort på dette feltet, har vært viktig, men jeg ønsker en bredere diskusjon og en sterkere forankring i medlemsmassen. Vi må fortsette å styrke arbeidet med å balansere samfunnsvern og pasientrettigheter, med særlig vekt på etiske prinsipper og pasientenes rettigheter. Pårørendeperspektivet er også en viktig del av dette fremtidige arbeidet.

6. Mangfold og demokrati i Psykologforeningen

Mangfold og demokrati er viktige verdier som jeg vil arbeide aktivt for. Jeg ønsker å styrke både Spesialitetsrådet og Fag- og profesjonsrådet ytterligere, med sterkere vekt på involvering og bred faglig forankring i medlemsmassen. Det er særlig viktig at beslutninger med store konsekvenser for våre medlemmer er både faglig robuste og bredt forankret blant foreningens medlemmer.

7. Balansert prioritering av forebygging, behandling og samfunnsoppdraget

Jeg er enig i at forebygging og tidlig intervensjon er viktige satsingsområder, samtidig som vi ivaretar og videreutvikler høy kvalitet i de øvrige behandlingstilbudene våre. Psykologprofesjonen har et unikt ansvar både overfor enkeltindividet og for samfunnsutviklingen. For meg er det avgjørende at vi som profesjon arbeider målrettet for å styrke hele bredden av vårt faglige oppdrag, fra helsefremmende og forebyggende arbeid til spesialiserte behandlingstilbud, slik at vi kan ivareta og løfte både enkeltmennesket og samfunnet som helhet. Psykologforeningen kan bidra mer aktivt i diskusjoner om utforming av samfunnet for å skape god psykisk folkehelse, og ikke minst hvordan vi bruker psykologer klokt i dette arbeidet.

8. Fagetikk og fremtidige utfordringer

Vår forvaltning av fagetikken er en helt grunnleggende bærebjelke i vår profesjon. Jeg mener vi trenger ytterligere debatt og videre utvikling av tydelige retningslinjer. Dette gjelder særlig grenseoppganger og nye utfordringer knyttet til endringer i psykologrollen og i tilknytning til de stadig nye og flere arenaer vi opererer på. Her vil jeg styrke dialogen med medlemmene og det systematiske arbeidet med fagets problemstillinger. I tillegg står profesjonen nå, gjennom den rivende teknologiske utviklingen av KI og resonnerende språkmodeller, trolig overfor noen av de største omveltninger av profesjonens rammevilkår vi har opplevd gjennom foreningens mangeårige historie. Dette innebærer store muligheter, men også betydelig risiko for profesjonens posisjon og krever stø, oppdatert, trygg og ikke minst offensiv faglig styring i den kommende perioden.

9. Bakgrunnen og rammene for mitt kandidatur

Mitt kandidatur kom i stand etter anmodning fra flere foreningsmedlemmer som ønsket min kompetanse og faglige profil mer tydelig inn i foreningen i den usikre og krevende tiden vi nå går i møte. Samtalene med Helén Ingrid Andreassen og Hanne Indregard Lind har vært inspirerende. Jeg ser på oss som et utmerket team med gode forutsetninger for å styre foreningen inn i framtiden på en

klok måte. Som vi tidligere har tydeliggjort, er det opp til landsmøtet og delegatene der å avgjøre om de velger noen av oss – eller oss som team. Det blir spennende.

Mitt kandidatur springer uansett ut fra et brennende ønske om å bidra til foreningens, fagets og profesjonens utvikling i en utfordrende, men mulighetsfylt tid der jeg tror min kompetanse vil være verdifull. Jeg ønsker å representere hele bredden av profesjonen på en måte som gir rom for både kontinuitet og nødvendig endring. Mitt mål er å skape en sterkere, tydeligere og mer offensiv psykologforening – til beste for faget, profesjonen, de vi er til for å hjelpe, og samfunnet for øvrig.

Referanser

- Lauveng, A. (2025, 11. april). Faget, profesjonen og videre utvikling. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*. <https://www.psykologtidsskriftet.no/artikkel/2025as04ae-Faget-profesjonen-og-videre-utvikling>
- Lind, H. I., Solbakken, O. A. & Andreassen, H. I. (23. april, 2025). For mange beslutninger tas av for få. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*. <https://www.psykologtidsskriftet.no/artikkel/2025as04ae-For-mange-beslutninger-tas-av-for-f->
- Oxman, M. (2025, 31. januar). Vil ha test for å autorisere psykologer utdannet i utlandet: – Farlig for pasienter. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*. <https://www.psykologtidsskriftet.no/artikkel/2025as01ae-Vil-ha-test-for-a-autorisere-psykologer-utdannet-i-utlandet-Farlig-for-pasienter>